

המאה השמינית עידן האיקונות והאיקונוקלאזם

יסכה הרני

עידן הברית החדשה

שבע ועידות הכנסייה

Seven Ecumenical Councils

מסעי הצלב

1291

1095

Luther's 95 Theses. Reformation begins 1517

Church of England 1529

1854 Dogma of Immaculate Conception

1870 Dogma of Papal Infallibility

הכנסייה הרומית קתולית

ONE HOLY CATHOLIC AND APOSTOLIC CHURCH

THE ORTHODOX CHURCH

325

451

787

988

1054

1204

1453

ועידת ניקאה

ועידת חלקדון

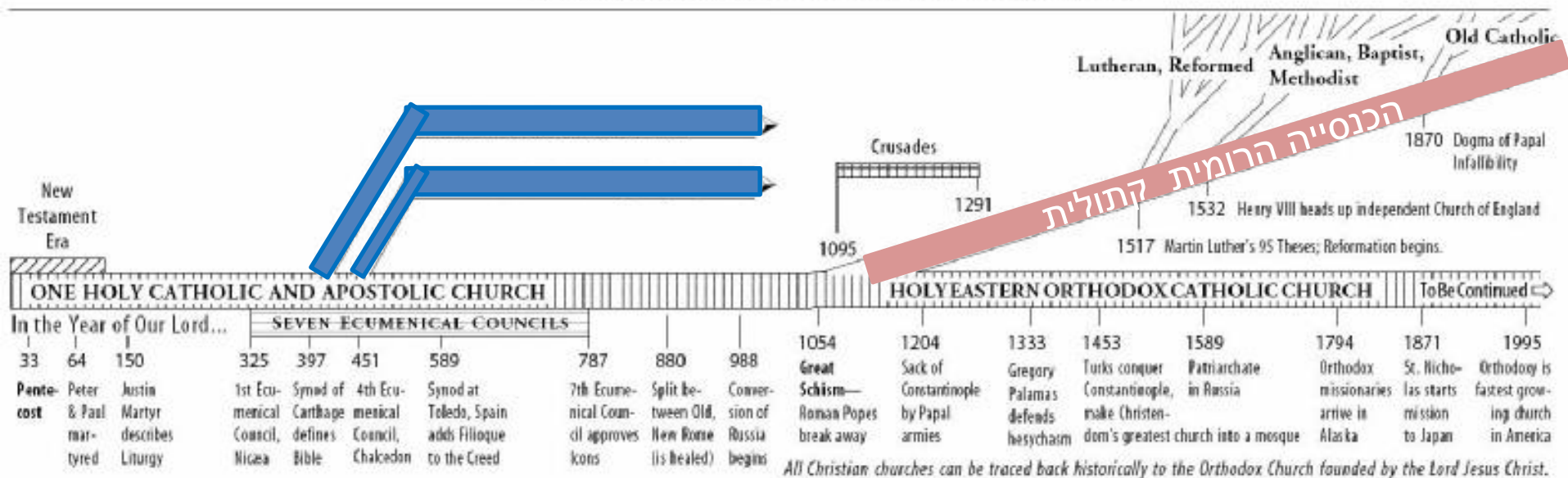
נצחון האיקונות

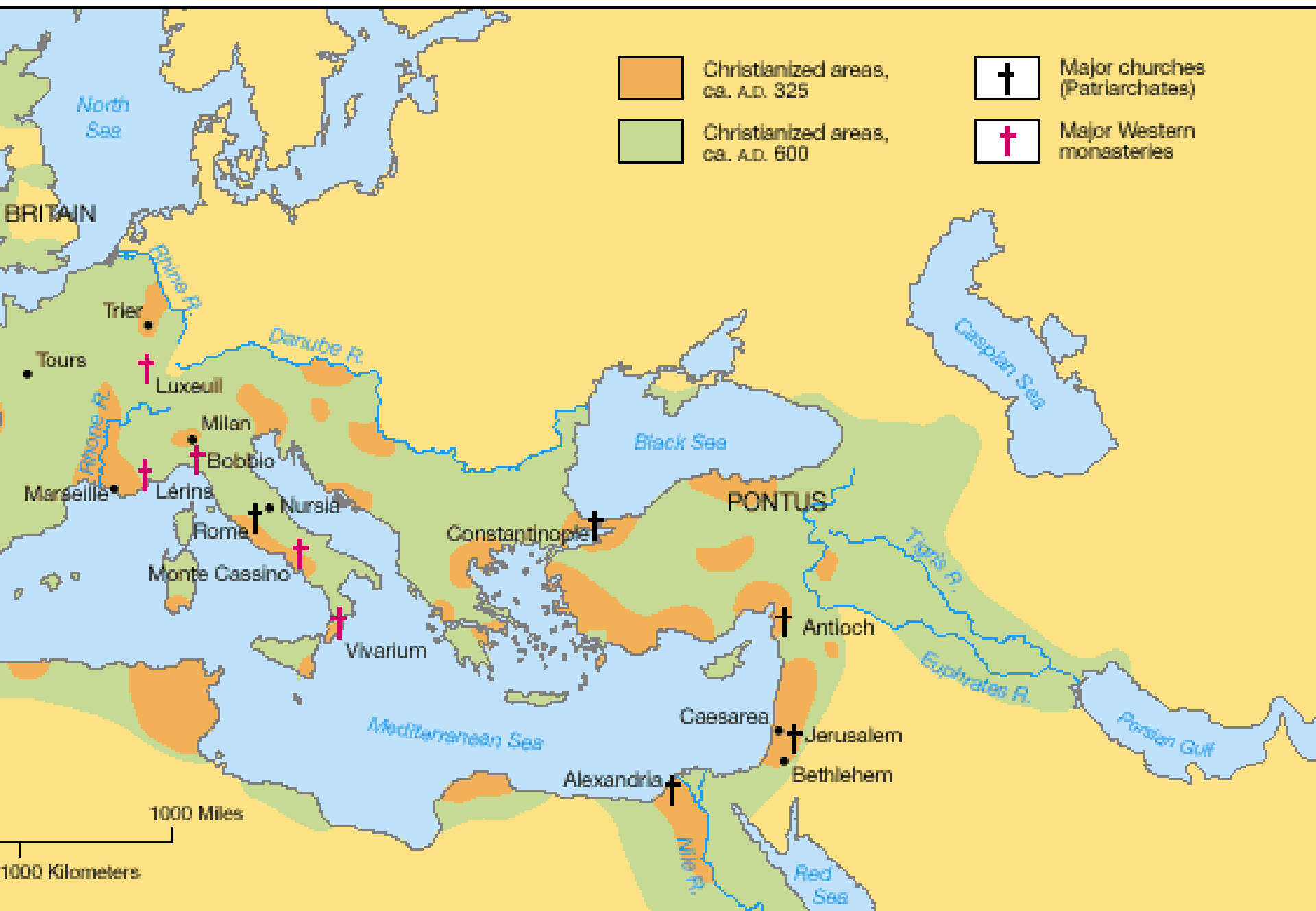
התנצרות רוסיה

ביזת קונסטנטינופול

נפילת קונסטנטינופול

TIMELINE OF CHURCH HISTORY

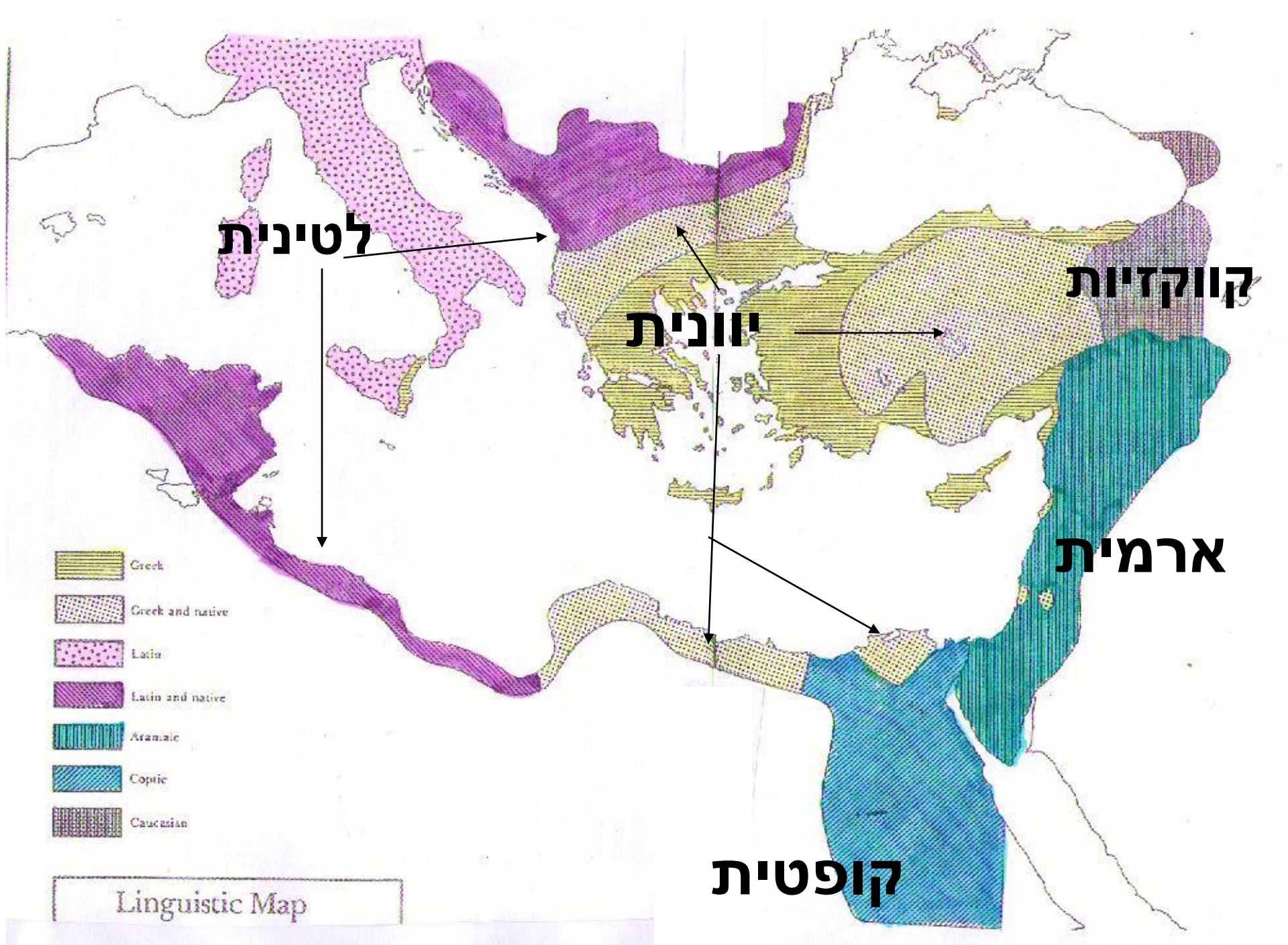

האימפריה הרומית

400 km

- Costanzo Cloro
- Massimiano
- Galerio
- Diocleziano
- Confini delle diocesi

הקיסר
קונסטנטינוס
הגדול -
ועידת הכנסייה
העולמית
הראשונה
בתולדות
הנצרות

DACIA

THRACE

Adrianople

Constantinople

Nicaea

PONTICA

MACEDONIA

ASIANA

Ephesus

Antioch

THE EAST

EASTERN EMPIRE

Jerusalem

Alexandria

האטלאנטי

נתיבי סחר

— נתיבים יבשתיים
⋯ נתיבים ימיים

האטלאנטי
 בדיל
 מלח
 ברזל
 עופרת
 עופרת
 כסף
 שמן זית
 ולנסיה
 קורדובה
 משי
 ספטום

דגנים
 ברירה
 אריגי צמר
 דגנים
 דגנים
 האמבורג
 עצים
 דאנציג
 ברזל
 עופרת
 נחושת
 וינה
 פשט
 בודה
 ונציה
 גנואה
 מרסיי
 שעם
 נאפול
 שמן זית

דבש
 שעווה
 פרות
 עבדים
 עצים
 עורות
 עבדים
 טאנה
 דגנים
 דגנים
 מלח
 קאפה
 חרסון
 הים השחור
 קונסטאנטינופול
 טרבזונד
 שמן
 יין
 דגנים
 משי
 סאלוניקי
 תבי
 קורנתוס
 משי

ים אראל
 משי
 כותנה
 בוכארה
 משי
 פרות
 ישאפור
 הים
 הכספי
 משי
 נתיב המשי

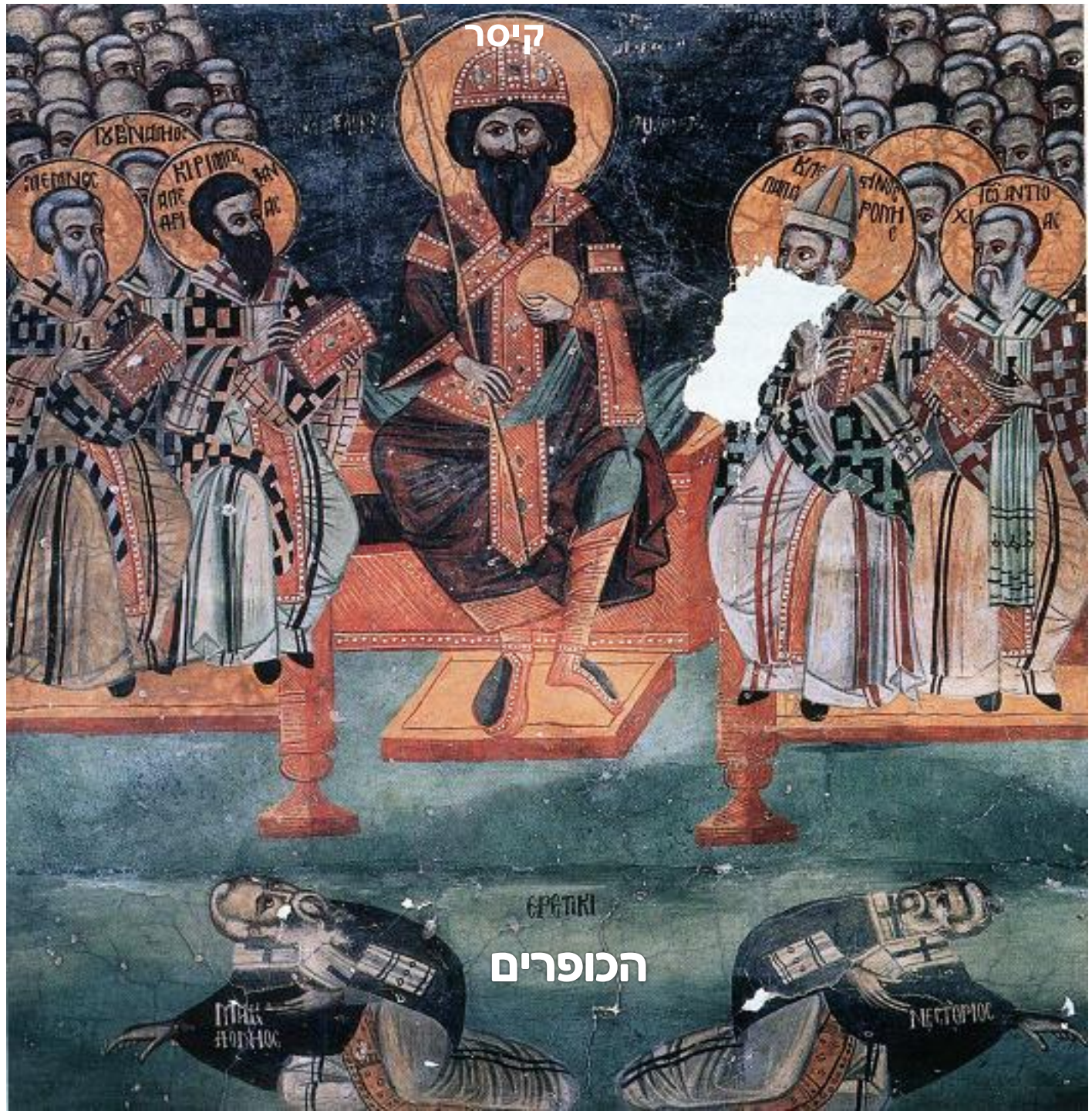
ספטום
 פ
 זהב
 שנהב
 עבדים

מסינה
 משי גולמי
 דגנים
 משי
 תבי
 קורנתוס
 משי
 הים התיכון
 פשחן
 תבואה
 אלכסנדריה
 קהיר
 כותנה
 דגנים
 יוטבת

סוכר
 משי גולמי
 חאלב
 דמשק
 ירושלים
 אלכסנדריה
 קהיר
 כותנה
 דגנים
 יוטבת

סוכר
 בצרה
 המפרץ הפרסי
 ים סוף
 תבלינים
 אדוליס

קיסר

הכופרים

האימפריה הביזנטית:

האימפריה הרומית, דוברת היוונית בימי הביניים, אשר מרכזה היה קונסטנטינופול. נקראת גם "האימפריה הרומית המזרחית"

ממתי?

- דיוקלטיאנוס (284 – 304) ושינויי השלטון

- קונסטנטינוס (330) והעברת הבירה לקונסטנטינופול

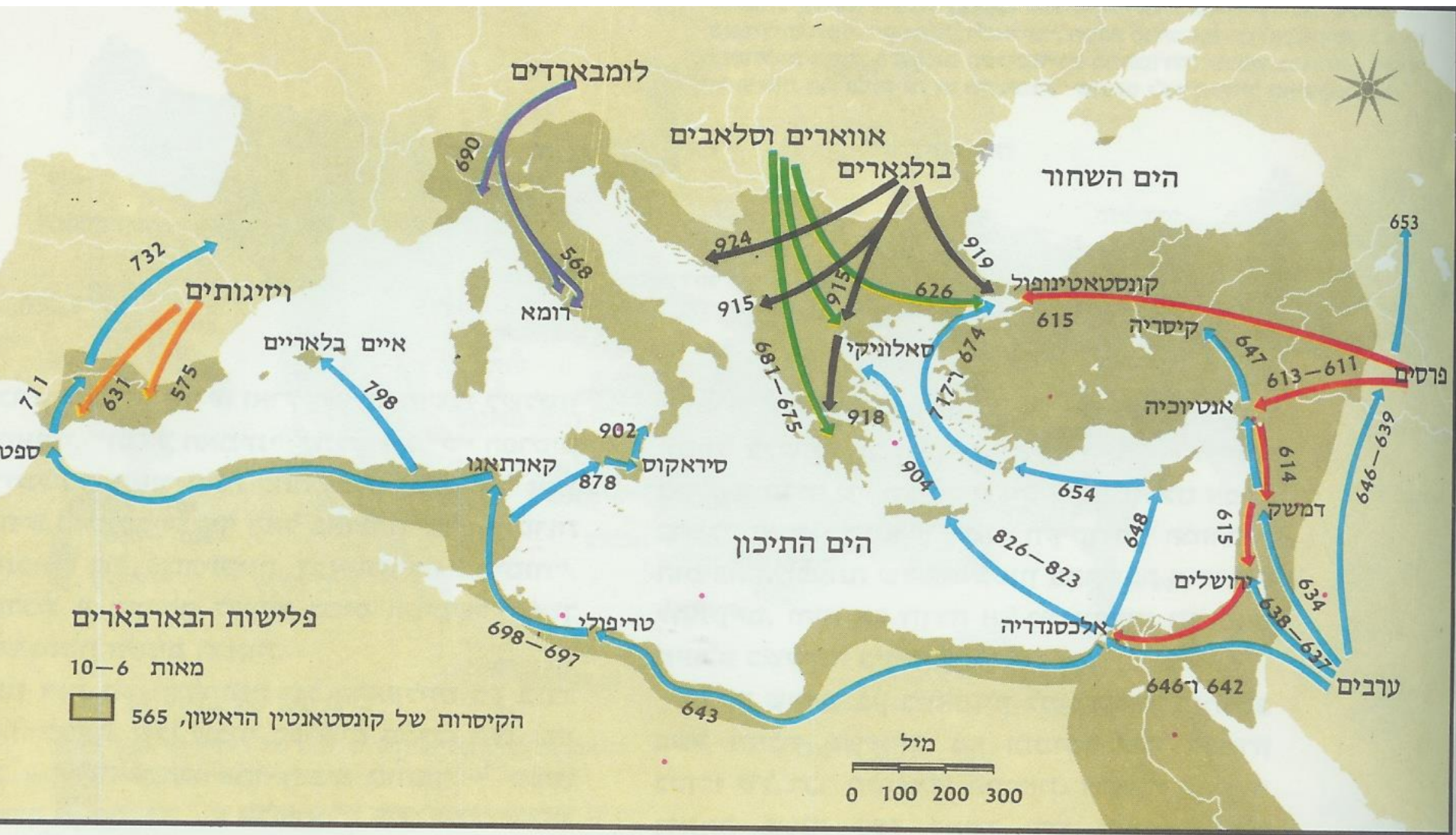
- תיאודוסיוס I (379 – 395) וחלוקת האימפריה למזרח

ומערב

-רומולוס אוגוסטוס (476) - הדחת קיסר המערב,

ובלעדנות רוסר

לומבארדים

אווארים וסלאבים

בולגארים

הים השחור

ויזיגותים

איים בלאריים

דומא

קארטאגו

סיראקוס

הים התיכון

קונסטנטינופול

קיסריה

אנטיוכיה

דמשק

ירושלים

אלכסנדריה

טריפולי

ערבים

אני מאמין "נְשֵׁל נִיקָאָה"

אֲנִי מֵאֱמִין בְּאֱלֹהִים אֶחָד הָאֵב הַכֹּל-יָכוֹל, בּוֹרֵא שָׁמַיִם וָאָרֶץ, כֹּל-הַגְּלוּי וְכֹל-הַסָּמוּי. וּבְאֲדוֹן אֶחָד, יֵשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ, בֶּן יְחִיד לְאֱלֹהִים, אֲשֶׁר נוֹלַד מִן הָאֵב לְפָנַי כֹּל-הַדּוֹרוֹת.

אֵל מֵאֵל, אֹר מֵאֹר, אֵל אֱמֶת מֵאֵל אֱמֶת. לֹא נִבְרָא כִּי אִם מוֹלַד, עֲצָמוֹ עֲצָם הָאֵב, וְעַל יָדוֹ נַעֲשֶׂה הַכֹּל. בְּעִבּוּרֵנוּ, בְּנֵי הָאָדָם, וְלִמְעַן יִשְׁעֵנוּ יָרֵד מִן הַשָּׁמַיִם. וְנִהְיֶה בְּשָׂר מֵרוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּרַחֵם מְרִים הַבְּתוּלָה וְנַעֲשֶׂה אָדָם. וְנִצְלָב לְמַעַנְנוּ, סָבֵל בִּימֵי פּוֹנֲצִיוֹס פִּילָטוֹס וְנִקְבֵּר. וּבִיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי קָם לְתַחִיָּה כְּדַבֵּר הַכְּתוּב וְעָלָה הַשָּׁמַיְמָה וְהוּא יוֹשֵׁב לִימִין הָאֵב. וְשׁוֹב יָשׁוּב בְּהוֹד לְשָׁפוּט אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַמֵּתִים וְלֹא יִהְיֶה קֶץ לְמַלְכוּתוֹ.

וְאֲנִי מֵאֲמִין בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, הָאֲדוֹן, הַמְּסִיָּה,

הַנוֹבֵעַ מֵהָאָב. [מֵהָאָב וּמֵהַבֵּן - גֵּרסַת הַקְּתוּלִים]

לֹא סוֹגְדִים וְלוֹ נוֹתְנִים יְקָר כָּלֵאָב וּכְלָבֵן, וְהוּא אֲשֶׁר
דִּבֶּר בְּפִי הַנְּבִיאִים.

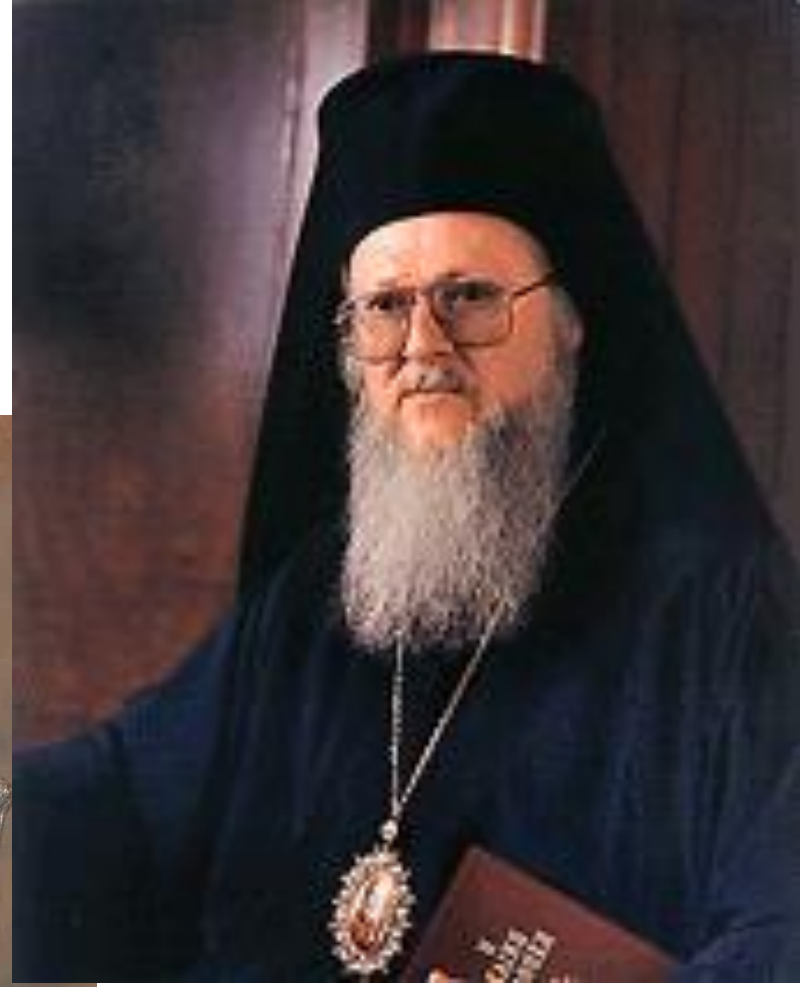
וְאֲנִי מֵאֲמִין בְּכִנְסוּיָהּ הָאֶחָת, הַקְּדוּשָׁה, הַקְּתוּלִית
וְהַשְּׁלִיחִית.

וְאֲנִי מוֹדָה בְּטְבִילָה הָאֶחָת לְמַחִילַת הַחֲטָאִים
וּמְצַפָּה לְתַחִית הַמְּתִים וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. אָמֵן.

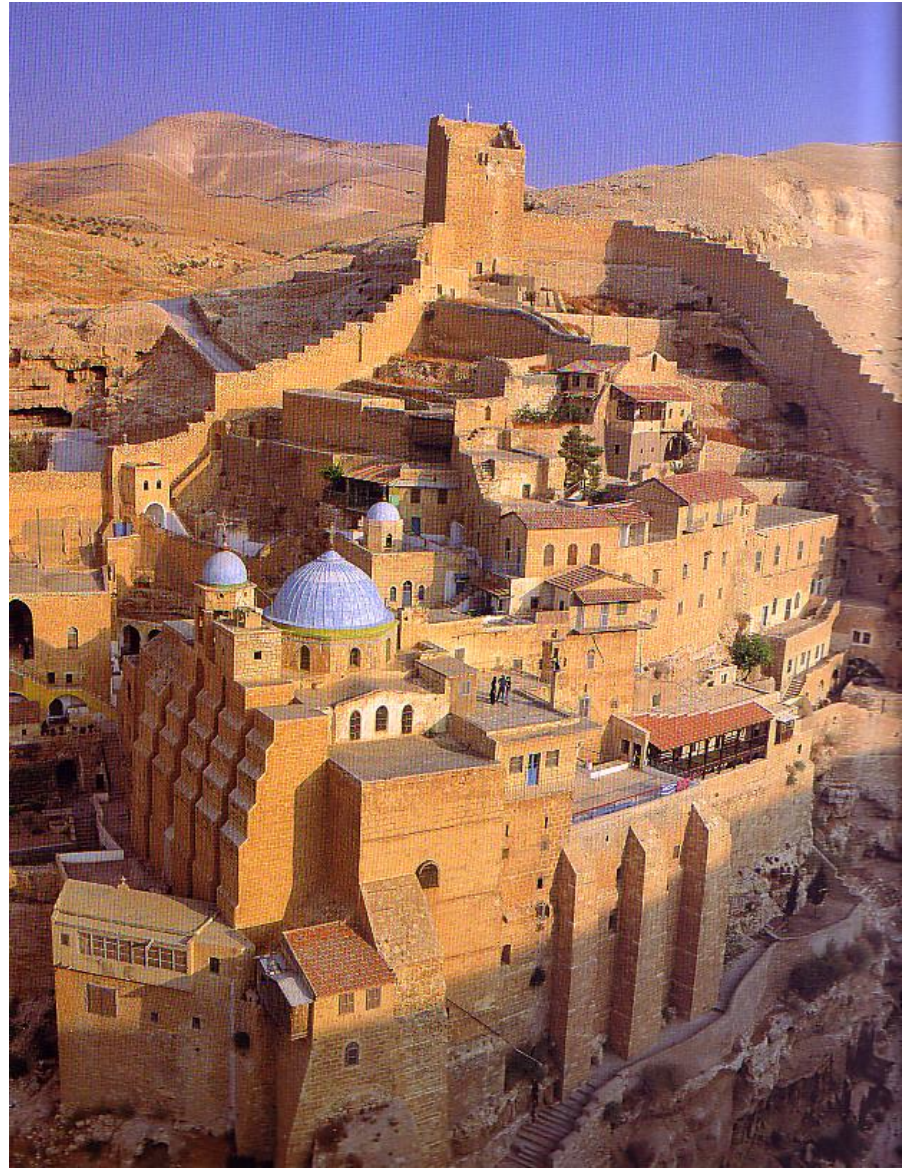
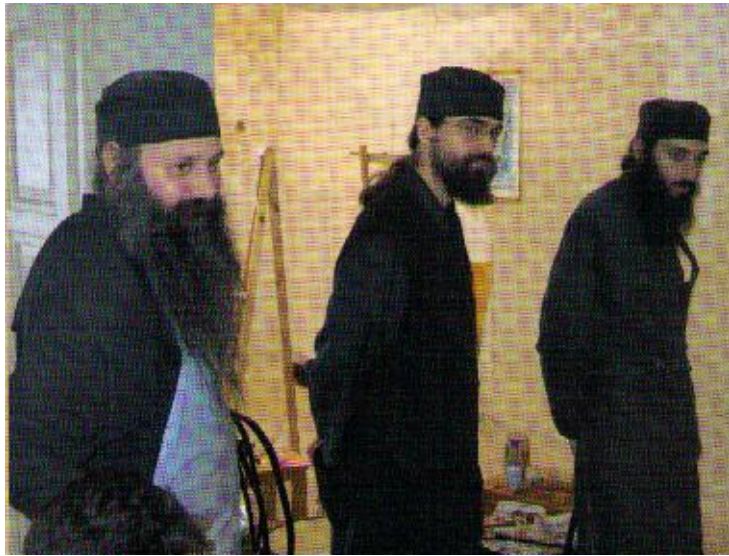
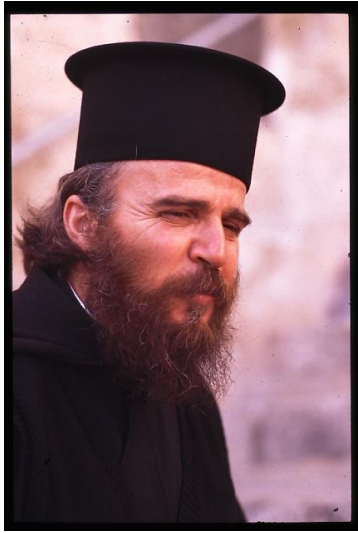
The Byzantine Empire in 814. By the ninth century, the Empire had lost all its territories but Asia Minor, Greece, the boot of Italy, and the islands of Sardinia and Sicily.

פטריארך
ירושלים
תאופילוס III

הפטריארך
האקומני
ברתולומיאו

החאן טרבל 701 –

721

יוסטיניאנוס השני, ריינוטמטוס ("חצוי-האף")
685 - 704 - 711

הורעב עד מוות בכלאו	477	באסיליקוס
נקבר בעודו חי	491	זנו
נכרת ראשו	602	מוריס
נקרע לגזרים	610	פוקאס
חובל בגופו	641	הראקליאונאס
הורעל	641	קונסטאנס III
הוכה למוות באמבט	668	קונסטאנס II
נכרת ראשו	705	ליאונטיוס
נכרת ראשו	705	טיבריוס III
נכרת ראשו	711	יוסטיניאנוס II
נוקרו עיניו	7133	פיליפוקוס
נוקרו עיניו	797	קונסטאנטינוס VI
נדקר וראשו נכרת	820	ליאו V
נדקר	867	מיכאל III
הורעל	959	קונסטאנטינוס VII
הורעל	963	רומאנוס II
נדקר וראשו נכרת	969	יוסטיניאנוס II

נדקד וראשו נכרת	969	ניקפורוס II
הורעל	976	יוחנן I
הורעל והוטבע	1034	רומאנוס III
נוקרו עיניו	1042	מיכאל V
הורעל ועיניו נוקרו	1071	רומאנוס IV
נחנק וראשו נכרת	1183	אלכסיוס II
חובל בגופו ועונה	1185	אנדרוניקוס I
נוקרו עיניו	1193	איזאק II
נחנק	1204	אלכסיוס IV
נוקרו עיניו והוטלו בו מומ	1204	אלכסיוס V
נוקרו עיניו	1261	יוחנן IV
נוקרו עיניו	1374	אנדרוניקוס IV
נוקרו עיניו	1374	יוחנן II

קטקומבות סנטה פריסקילה, רומא

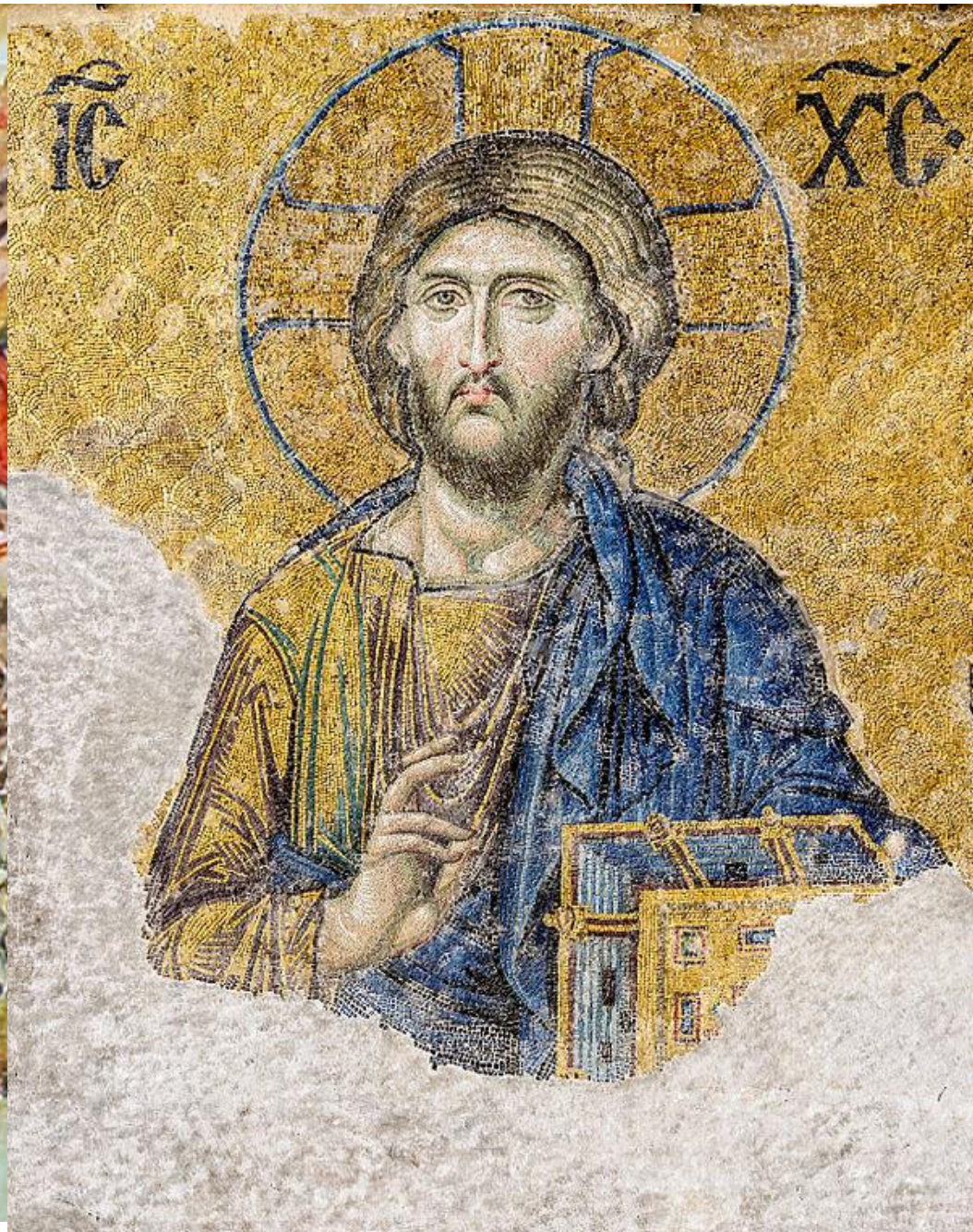
מלאך, שנהב מאה -

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΕΝΧΩΤΕΘΩ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΠΙΣΤΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΡΩΜΑΙΩΝ
ΟΜΟΝΟΣ

+ ΖΩΗ Η ΕΥΣΕ
ΒΕΣΤΑΤΗ
ΑΥΓΟΥΣΤΑ

ΙϞ

ΧϞ

אברהם ולוט נפרדים לדרכיהם. פגישת אברהם ומלכי צדק.

דמטריוס
הקדוש
מאה 7
סלוניקי

THE THREE CHILDREN IN THE FURNACE

170Y

καὶ τὴν ῥαίσιν ἡ ῥαίου καὶ τὴν ἐν τῷ
πικρῷ: ἐμάρτιον σου πᾶντες οἱ θλι
βοῦντες με:

- + **Θ**ρεῖς κόρται σέδονοι ἡ ψυχῆ μου:
καὶ τὰ λαγύρια: καὶ ἡ πέμψα σου
λυπῶν με μοι καὶ οὐ χύστης: καὶ
πορὰ κλοῦν τὰς καὶ οὐ χεύρη:
- + **Κ**αὶ δὲ κόρται τὸ ἡρώμα μου χολκρ:
καὶ τὸ τὴν δὲ τὰ μου ἐπιπίσαι με οὐκος:
- + **Γ**ερνήθω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐμῶν πῖ
ορᾶν τῶν εἰς πρὶ δὲ καὶ φεσάρτα πῖ
δοσὲρ καὶ φεσάρτα δὲ δὲ:
- + **Σ**κοπιθῆτω σὸ φθῶν οὐ φθαλμοὶ αὐτῶν
τοῦ κινεπερ: καὶ τὰ ῥωτομαί
τῶν δὲ τὰ τὰ σου τὰ κῶφοι:
- + **Ε**κχεοῦν πάντοι τὴν ῥορμῆ μου: καὶ
ὄθυμος τὰς ῥορμῆ σου καὶ τὰ δὲ
φθοισίαι:
- + **Γ**ερνήθω ἡ ἑστῆσις αὐτῶν ἡ ῥημο
μῆρ: καὶ ἐν τῶν κινεπερ μου τὰ
τῶν ῥημο τῶν οἰκῶν κῶ:
- + **Ο**τὴν οὐ ἐπὶ τὰς αὐτῶν καὶ τῶν οἰκῶν
καὶ ἐπὶ τῶν οἰκῶν τῶν τῶν οἰκῶν

ΚΥΤΙΜΗ
ΠΑΝΤΕΣ
ΥΔΩΡ
ΚΑΙ
ΤΗΝ
ΤΟΥΤΟ
ΕΥΧΗ

Chludov
Psalter
9th cen.

איקונוקלאזם פרוטסטנטי, מאה 16

ΜΝΗΘΗΤΗ
ΚΕΤΟΝΔΥΛΟΝ
ΛΟΝΟΠΕΤΡ
ΟΝΑΡΑΒΒΟΧ
ΟΙΤΟΝΑΥΤΟ
ΥΤΕΚΝΟΝ

ΜΝΙΘΗΤΗ
ΚΕΤΟΝΔΥΛΟΝ
ΟΧΕΣΑΜΟΥΕΙΛΑ
ΣΑΒΕΣΟΒΕΟΥ
ΠΑΤΡΟΣΒΑΙ
ΑΙ

ΕΟΧΛΑ
ΥΒΝ
ΟΡΤ
ΕΟΟ
ΑΔ
ΕΠ
ΦΟ
C

ΙΩΑΝΝΙΣ
ΟΚΙΩ
ΑΝΝ
ΟΧ
ΣΕ
ΑΗ
ΔΕ

אום אל רסאס

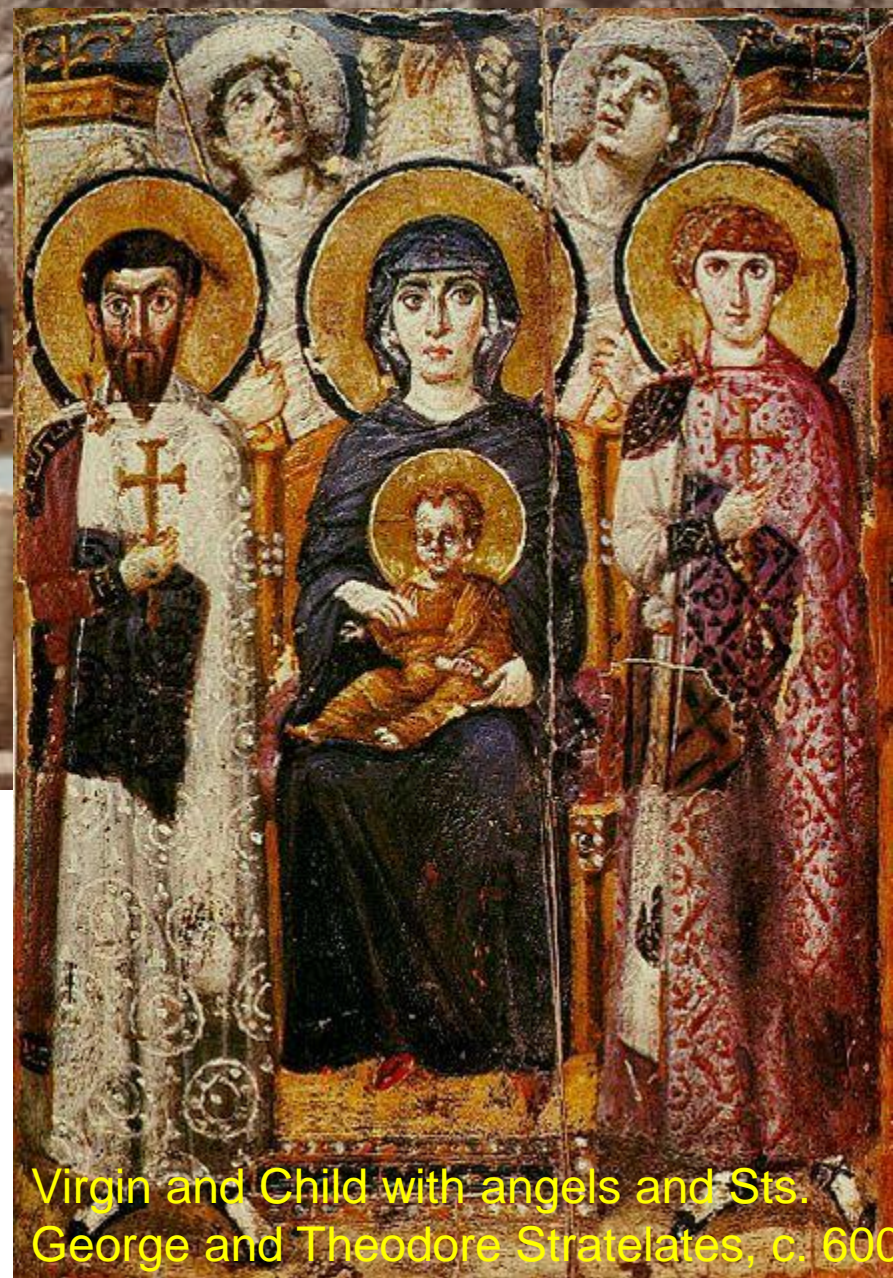
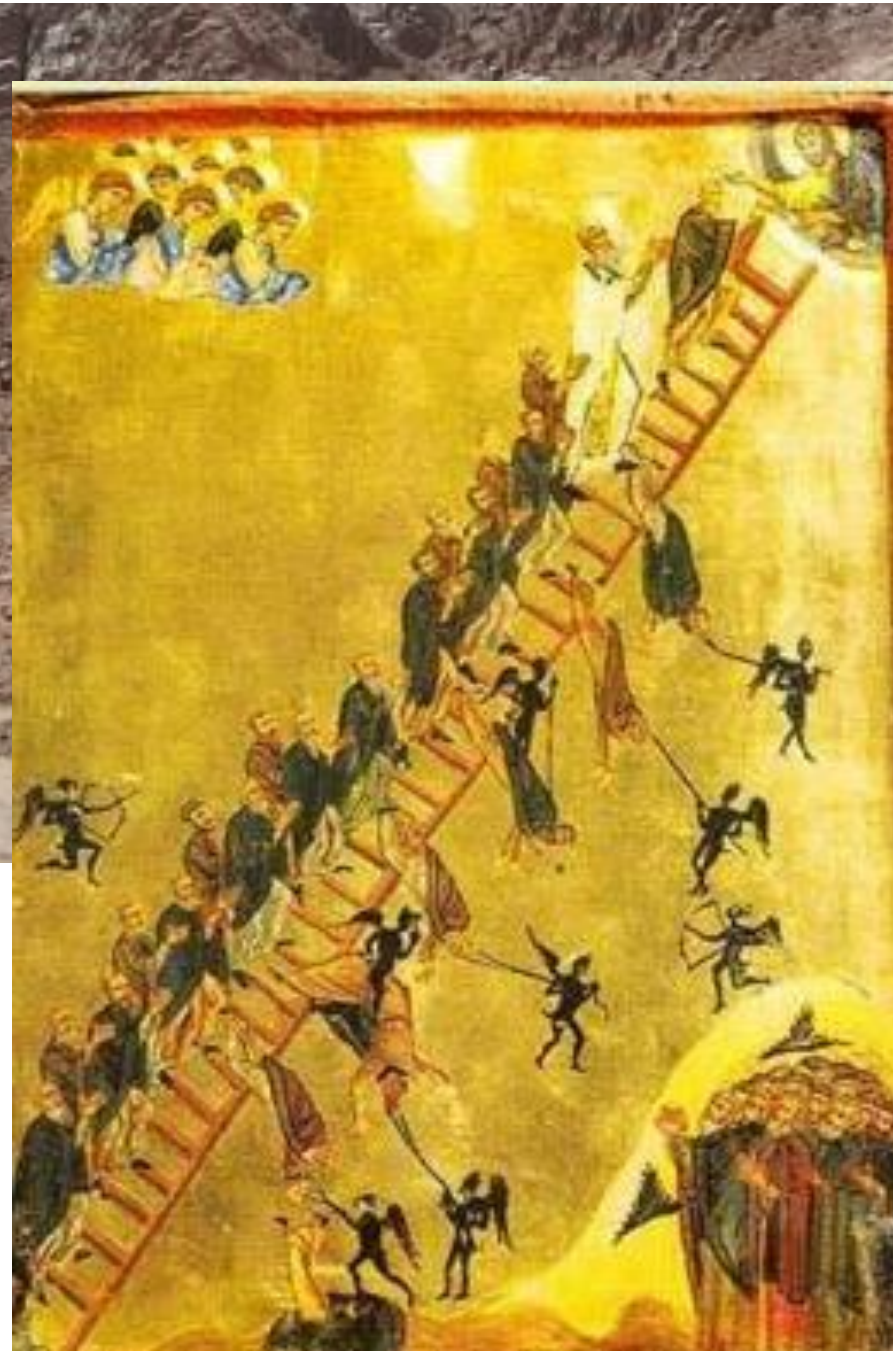
Vהרס בהוראת קונסטנטיין

Virgin and Child with angels and Sts. George and Theodore Stratelates, c. 600

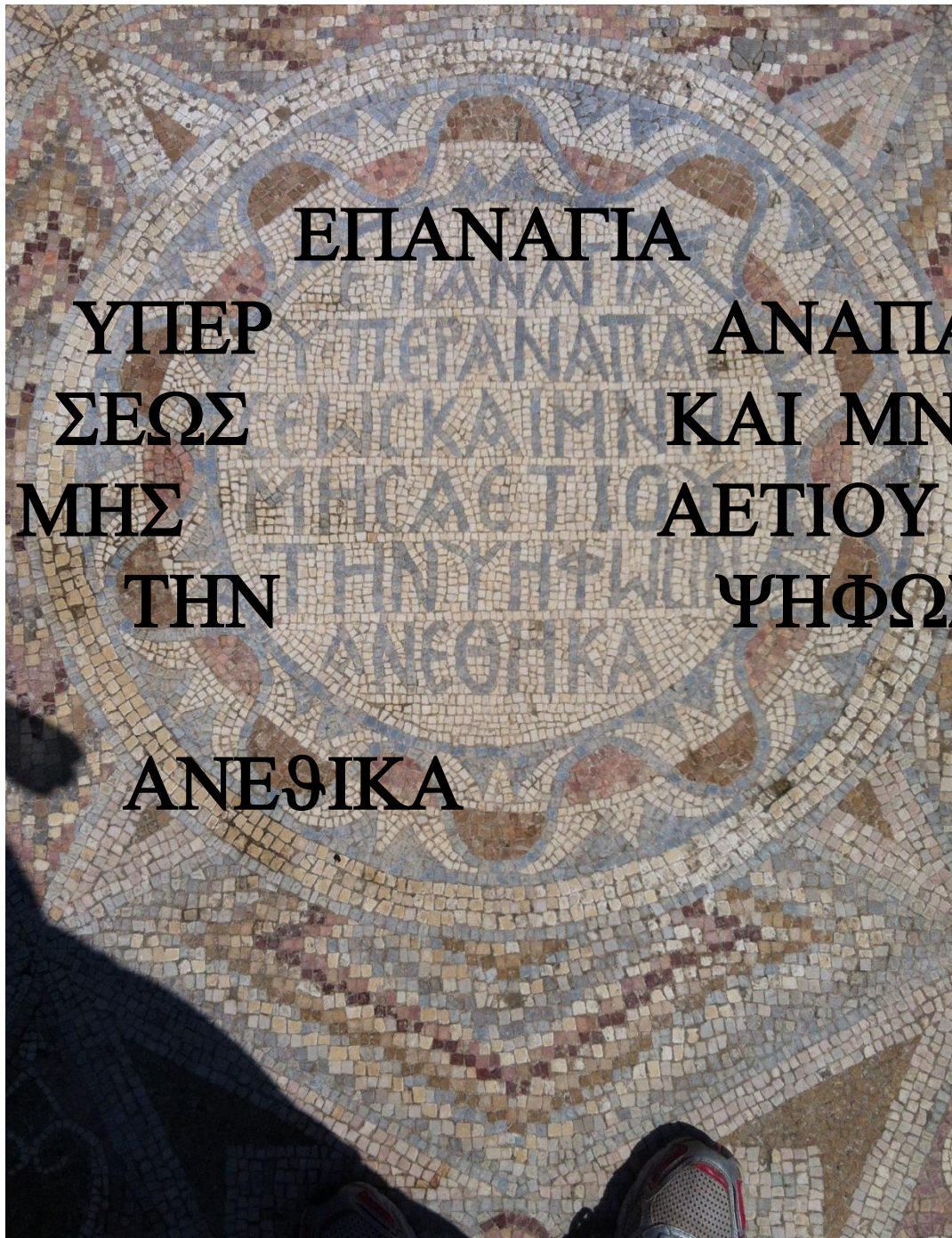

Epanagia, who unded the pavement o
the mosaic for inmemory o Aetios

OF REST

ΕΠΑΝΑΓΙΑ

ΥΠΕΡ

ΣΕΩΣ

ΜΗΣ

ΤΗΝ

ΑΝΕΘΙΚΑ

ΑΝΑΠΑΥ

ΚΑΙ ΜΝΗ-

ΑΕΤΙΟΥ

ΨΗΦΩΣΙΝ

אפנייה

למנוחתו ולזכרו

של אטיוס

(בעלה?)

את הפסיפס

עשתה

ΠΡΟΣ

מנחתו

ΦΩΡΑ Α-
ΖΖΙΖΟΥ

של
עזיזים

ΑΖΙΖΟΣ

ΚΑΙ ΚΥΡΙΚΟΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥ-

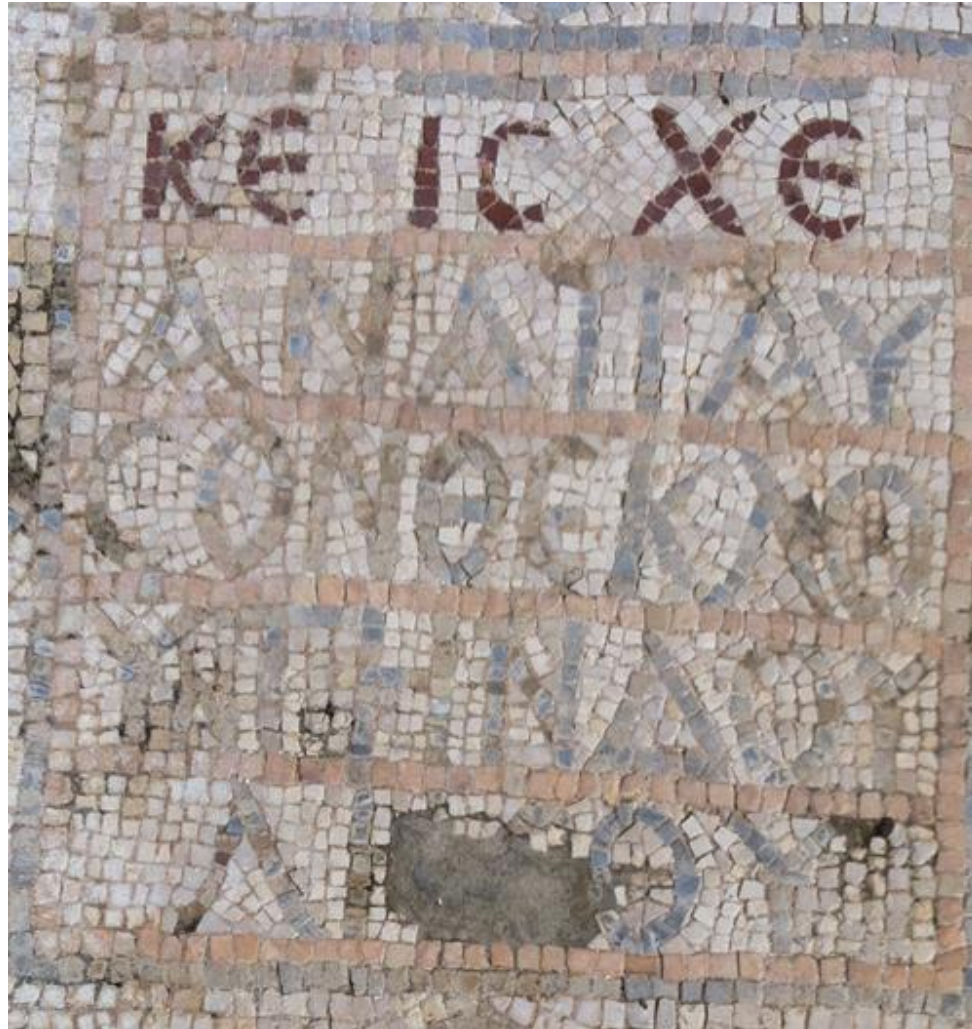
ΝΤΕΣ ΑΝΕΘΗ-

ΚΑΜΕΝ ΤΟΝ

ΝΑΟΝ

ΚΕ (ΚΥΡΙΕ) ΙΣ (ΙΕΣΥΣ) ΧΕ (ΧΡΙΣΤΕ)

האדון ישוע המשיח
(פניה אישית: הו האדון, ישוע המשיח!)

אירנה – 780 – 803

קונסטנטינוס

797 – 770

Icon :
Seventh Ecumenical Council
(17th century, Novodevichy
Convent, Moscow).

תאודורה

S
A
I
N
T

J
O
H
N

[Left page of a manuscript containing dense Greek text in two columns. Several lines are highlighted in gold. On the left margin, there are two circular gold portraits of men, one above the other.]

[Right page of a manuscript containing dense Greek text in two columns. Several lines are highlighted in gold. On the right margin, there are three circular gold portraits: a standing figure in a long robe at the top, a single man in the middle, and two men at the bottom.]

Axios Esti

אכן נכון הוא לאשרך יולדת האלוה,
αξιόν εστίν ως αληθώς, μακαρίζειν Σε την **Θεοτόκον**,
המאושרה תמיד והתמימה ואם אלהינו
την αιμακάριστον και Παναμώμητον και **Μητέρα του Θεού**
ημών

היקרה מן הכרובים, ומפוארה לאין ערוך מן
την τιμιωτέραν των **Χερουβείμ**
ומפוארה לאין ערוך מן השרפים,
και ενδοξοτέραν ασυγκρίτως των **Σεραφείμ**
αשר בטהרה יולדת אלוה הדבר,
την αδιαφθόρως Θεόν **Λόγον** τεκούσαν,
אמנה יולדת אלוה את: אותך אנו מרוממים.
την όντως **Θεοτόκον** Σε μεγαλύνομεν ."...

прѣжде въ мѣненіи прѣжде гдѣ
крещеніи болгаромъ.

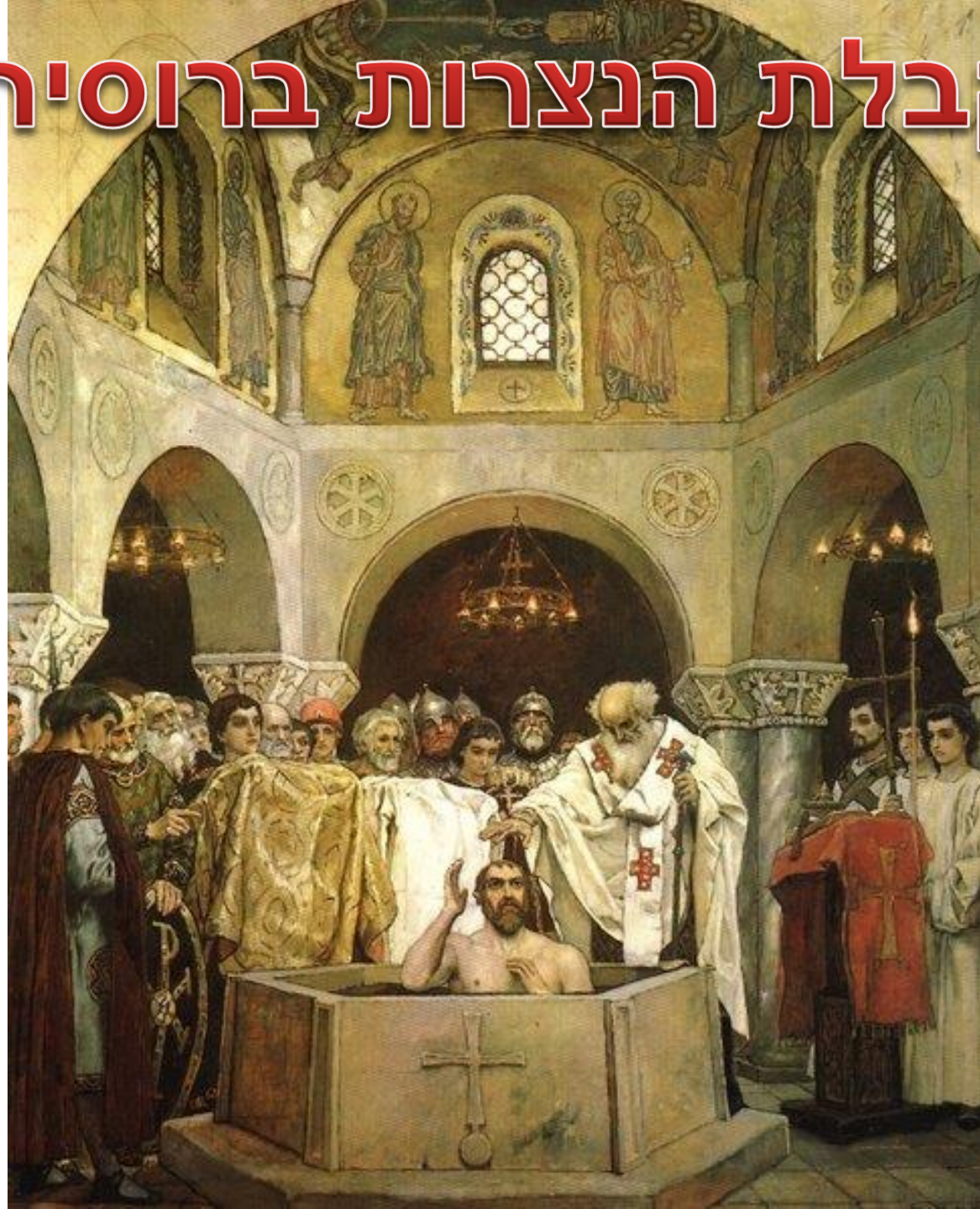
מלך ומלכת בולגאריה.

מסיונרים
ביזאנטים
מטבילים
לנצרות
-טקסט סלאווי

срѣдъ васи на македонъ и на
сѣнабне фотіа и згна ѿ црѣкве. и пд

קבלת הנצרות ברוסיה

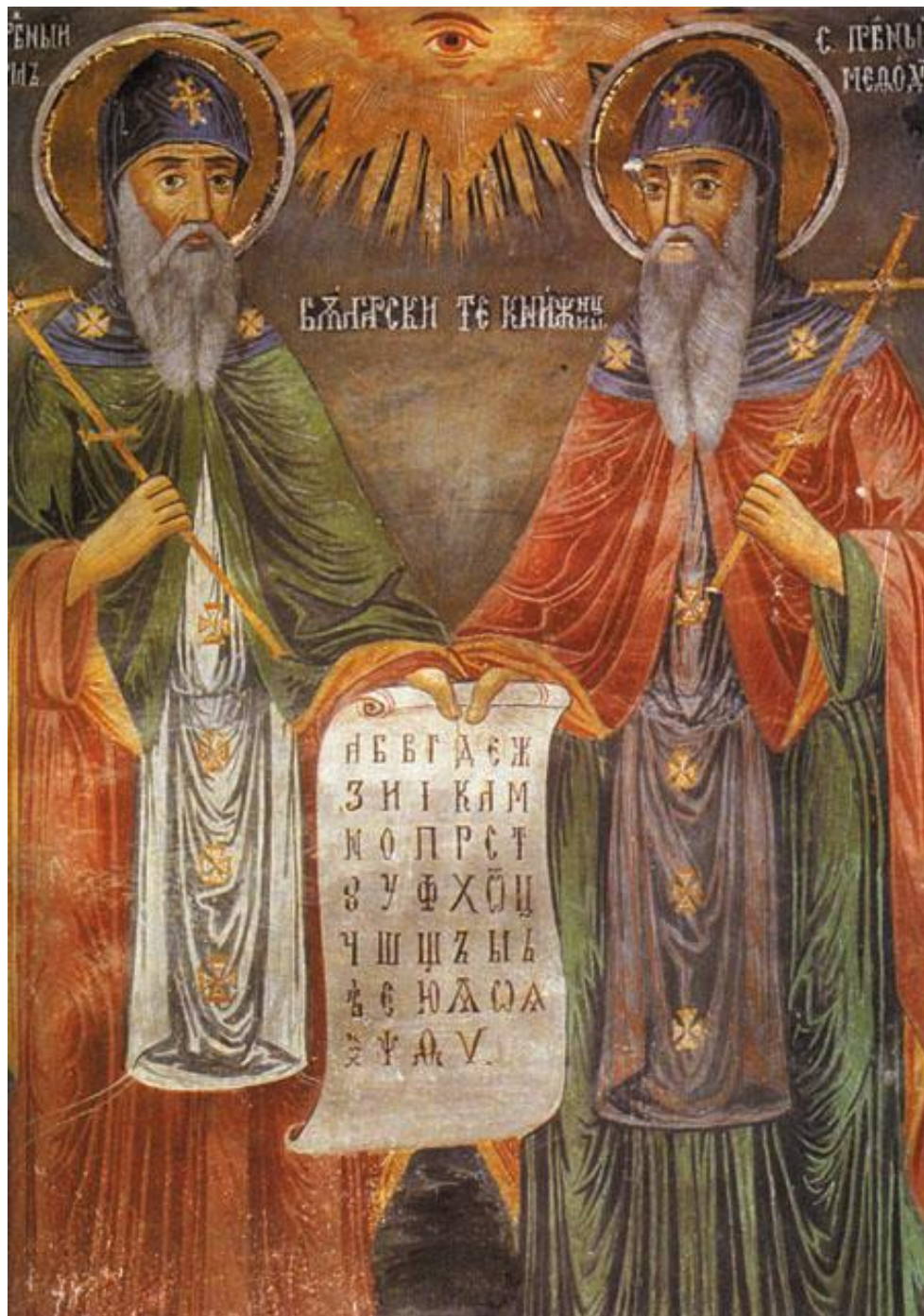

הנסיכה הקדושה אולגה 955 - הנסיך הקדוש ולדימיר 988

(קונסטנטיין) קירילוס

869 – 826

ומתודיוס

885 – 815

בשליחות הקיסר הביזנטי

מיכאל III

לנצר את הסלבים

СВЯТЫЙ
БАВЛА

СВЯТЫЙ
ГРИГОРИЙ

А Б В Г Д
Е Ж З И
І К Л М Н
О П Р С
Т У Ф Х Ц
Ч Ш Щ Ъ
Ы Я Э Ю

ВЪЗВЪ
ИЗЪВЪ
И СЪВЪ
И ТЪВЪ

И ВЪ ВЪ
СЪВЪ ВЪ
ДЪ ВЪ ВЪ
И ВЪ ВЪ

בולגריה, רילה

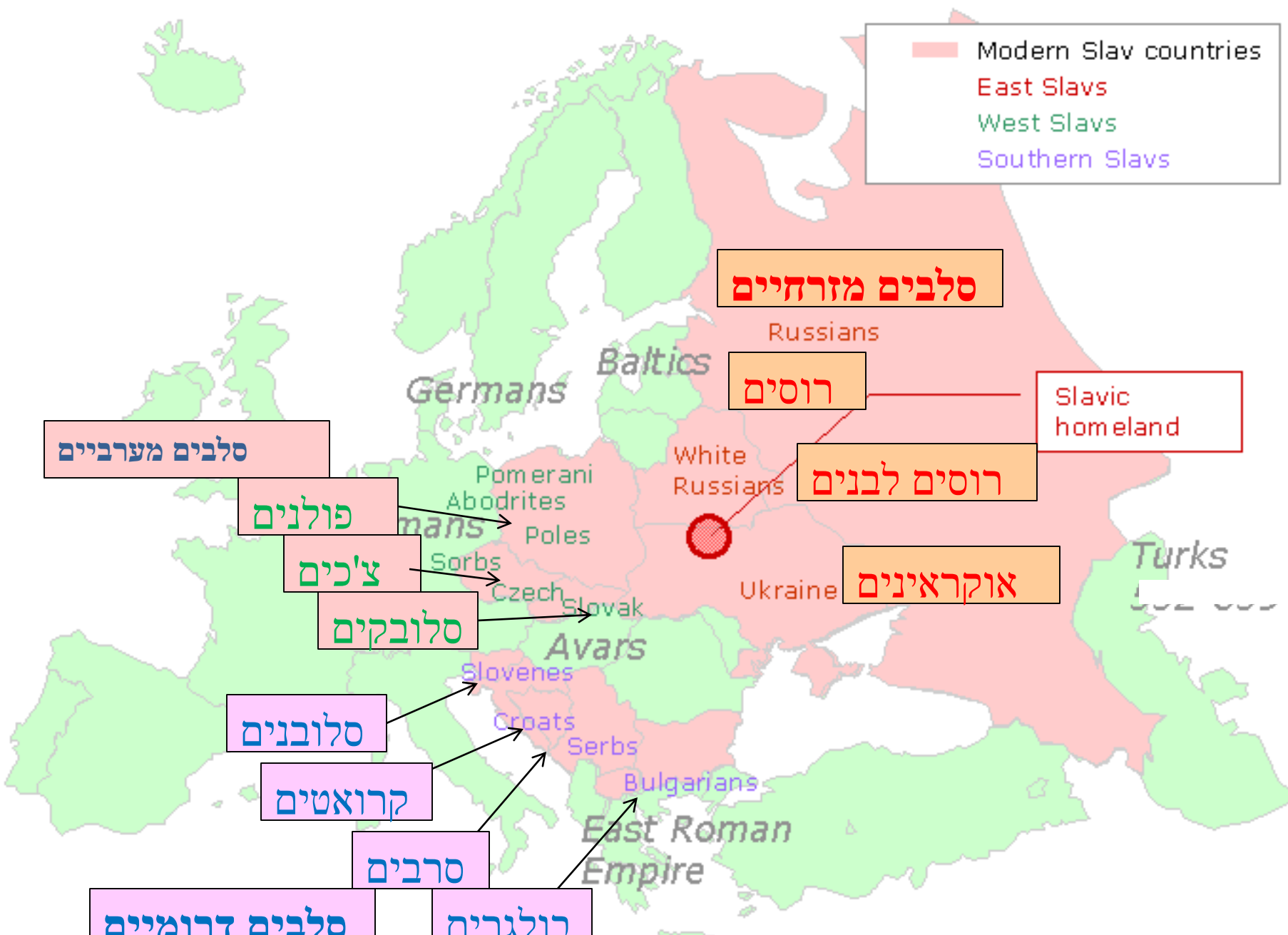

Slav expansion

Legend:

- Modern Slav countries
- East Slavs
- West Slavs
- Southern Slavs

סלבים מזרחיים

רוסים

רוסים לבנים

אוקראינים

סלבים מערביים

פולנים

צ'כים

סלובקים

סלובנים

קרואטים

סרבים

סלבים דרומיים

סלובנים

Slavic homeland

Russians

White Russians

Ukraine

Germans

Baltics

Pomerani

Abodrites

Poles

Sorbs

Czech

Slovak

Avars

Slovenes

Croats

Serbs

Bulgarians

East Roman Empire

Turks

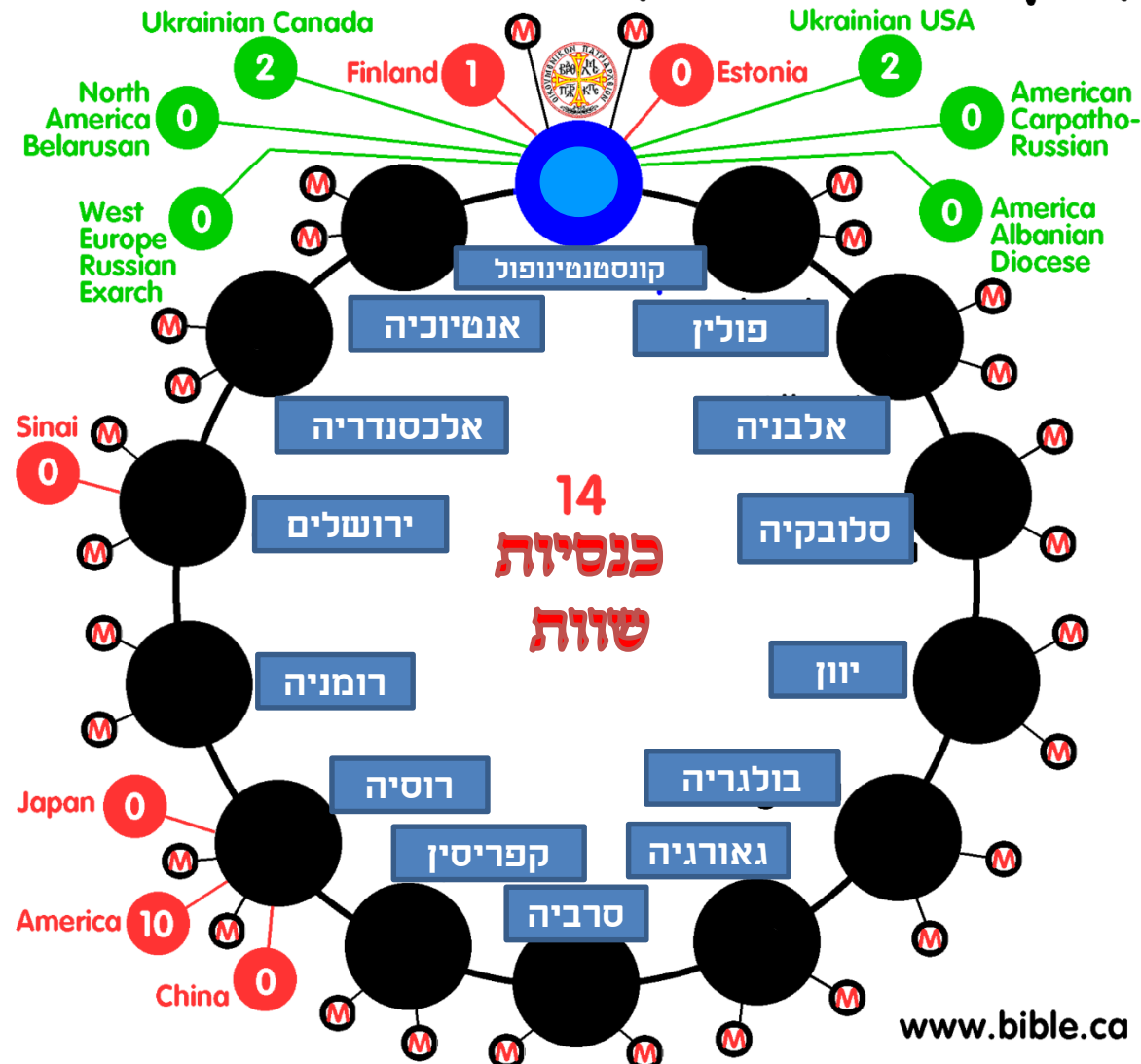

- רוסיה
- רוסיה הלבנה
- בולגריה
- רומניה
- סרביה
- גאורגיה
- יוון
- קפריסין
- מקדוניה
- מולדובה
- מונטנגרו:
-

- אלבניה
- בוסניה הרצוגובינה
- אסטוניה
- קזחסטאן
- קירגיסטאן
- לטביה
- לבנון
- סוריה
- ליטוניה

Hierarchy of the Autocephalous Orthodox Churches (Constantinople)

- 1 Autocephalous church: Constantinople, "First among equals"
- 13 Autocephalous churches (equal, independent self governing)
- 6 Independent churches in communion with Constantinople
- 6 Autonomous churches, but head appointed by others
- 27 Indicates number of Metropolitan diocese branches off head